

Rýfat Araz -Hayatý Piirlerinden Örnekler

Gönderen : Uraldan - 21/06/2008 16:37

Rýfat ARAZ

Pair ve yazar. 27 Ocak 1949, Erciþ / Van dođumlu. Ýlkokulu lıdýr da, liseyi Kars ve Ađrý da tamamladı. Atatürk Ü. Edebiyat Fak Dili ve Edebiyatý Bölümü (1976) mezunu. Gazi Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü nde yüksek lisans ve doktora çalıpmalarıný tamamladı. Halk Edebiyatý Uzmaný oldu (1992) Yüksek öğrenim öncesi lıdýr, Manisa ve Erzurum da ilkokul öğretmenini ve idareci olarak çalıştı (1972); daha sonra Elazýđ liseleri ve Elazýđ Eđitim Enstitüsü nde, Ankara Çubuk Lisesi, Hasanođlan Öđretmen Lisesinde okul müdürü görevinde bulundu (1976-1988). Halen Ankara da ikâmet etmekte ve MEB da Bakanlýk Baþmüfettiþ olarak görev yapmaktadır.

Yazý ve piirleri Erdem, Bilge ve Bizim Külliye dergileri baþta olmak üzere Türk Edebiyatý, (Töre), (Divan), Berceste, Yüzaký, Türklük, Çýnar, Anadolu Çýnar, Azerbaycan, Yađmur, Somuncu Baba, Altýnoluk, Sýzýntý, Kümbet, Hazan, Yeni Güneysu, Ýslamî Edebiyatý, Simav, Bizim Ece, Karýnca, Maki, Kervan, Hedef, Millî Eđitim, vd dergiler ile Gündüz ve Kurultay gazeteleri ile on antolojide yer aldı.

Ýlk piiri, 1976 yýlýnda Türk Edebiyatý yayımlandý. Çýnar Kültür ve Sanat Dergisinde Osmanlýn 700. Kuruluþ Yýldönümü münasabatiyle düzenlenen Türkiye genelindeki piir yarışmasýnda Yeþeren Dallar adlý piiriyle üçüncülük ödülüne; 2000 Yýlýnda YLESAM, Ataolunlu ailesi tarafından Pair Nüzhet ERMAN anýsýna düzenlenen Türkiye genelindeki piir yarışmasýnda Ađrý Dađyna Sesleniþ adlý piiriyle birincilik ödülüne; 2002 Yýlýnda Isparta Göller Bölesi Pairler Derneđince açýlan Türkiye genelindeki serbest konulu piir yarışmasýnda Karaman piiriyle birincilik ödülüne; 2003 Yýlýnda Kütahya / Simav Anadolu Dergisinde açýlan Türkiye genelindeki piir yarışmasýnda Bursa Sesleniþ adlý piiriyle birincilik ödülüne; Kayseri de yayınlanan Berceste Dergisinde, Türkiye genelinde 2005 yýlýnda açýlan Na t piir yarışmasýnda, Na t baþlýklý piiriyle birincilik ödülüne; 2008 yýlýnda Ýstanbul Kubader Vakfý tarafından Türkiye genelinde Peygamberimize Adanmýþ Piirler yarışmasýnda Seni Andým Efendim adlý piiriyle birincilik ödülüne layýk görüldü. Türkiye nin illerinde düzenlenmekte olan Piir Akþamlarý na ayrıca, her yýl Elazýđ da Uluslararası seviyede yürütölen ve XI. si Azerbaycan Bakü de düzenlenen Hazar Piir Akþamlarý na Türkiye den þair olarak katýldý.

R. Araz, hecenin bütün kurallarýný ve kalýplarýný bilen bir edebiyat öğretmenini, bunun yüksek eđitimini almýþ edebiyat doktoru olmasýna Vezne hakimiyeti, âhenkteki baþarısý buradan gelmektedir. Yer yer didaktizmin hissedildiđi mýsralarý görmezden gelerek kendi ikliminde hür kanat çýrpýpýný, his ve hayalini fikir kazanýnda kaynatýpýný dikkate alarak denilebilir ki: Piir, örtölenmiþ ifade, söylenmemiþe tabýyan söyleyiþtir. (Prof.Dr. Sadýk Tural)

Bu piirler için, Yediyüzyýl sonra, Yûnus Bahçesinde Aþan Gül bile diyebilirim. Sonsuzluđa Adanan Ömür de, Siyasetten, Ýdeolojiden günlük dedikodulardan uzak dingin bir inanmýþ rûhun insanýn rûhuna inþirah veren sesleniþleri yer almakta. Bu piirler insaný mâsivâdan mâverâya dođru huzur dolu, güven dolu, mutluluk dolu, uzun bir yolculuđa çýkarmaktadır. Bu piirler Çađdaþ Türk Edebiyatý Tasavvuf Piirleridir. Yeni bir dinî ve Tasavvufî hassasiyetin güzel verimleridir. Çađdaþýmız olan bir Yûnus Emre nin piirleridir. Bu Yûnus unun ne kadar çok ilim, kültür ve hüner bilmesi, edinmesi gerekiyorsa Rýfat ARAZ da bunlarýn hepsi hakkýyla bulunmektedir. Bu bakýmdan bu piirler, týpký Yûnus unkilerde olduđu gibi hem halk, hem de aydýnlar tarafından sevilerek okunacak kýrattadır. Böylece bugünkü Türk Piirinin handikaplarýndan da kendisini kurtarmýþ görünmektedir. (Bekir Ođuzbaþara)

Rýfat Araz, piiri ilahî bir menzile ulaþma çabasý olarak görür. Bu menzile ulaþmak için çýktýđý yolculukta yalnızdýr þair, yedeđli vardýr. Bu nedenle piirlerindeki kararlý çýkýþ, sýđ suların çýkýþ deđildir. O mýsralarýný derinlerden süzerek, karmayýk olaný bize yerli yerinde bir duruþ ile sunar... (Ömer KAZAZOĐLU)

Rýfat Araz ýn piiri, kendi piiridir. Kendisini çeþitli yayýn organlarýnda okumuþ ve kendi duygularýna yakýn bulmuþtum. Onu, Nâ t yarışmasýndaki piiriyle daha bir sevdim. Çünkü taklidi yoktu. Bu yarışmaya, kendi duygu harmanýndaki mahsulü toplayýp gönderdim. Yedi jüri üyesi de ona birincilik vermiþti. Bu, bir þair için az bir baþarı deđildir. Bazen piirini iki defa okurum, bu onun piirinden aldığım hazzýn iparetidir. Rýfat Araz, aslýnda böyle takdim ve tanýtma yazýlarına ihtiyaç duyacak bir þair deđildir. Onun, piiriyle ayakta duracađyna ve yarýnýmızýn gönöl cođrafyasýnda yerini alacađyna inanýyorum& (Muhsin Ýlyas SUBAĐI)

Rýfat Araz ýn piirlerini okurken insan, sanki yýllardýr suya hasret kalmýþ toprađýn cöpkusunu yapıyor. Çođu insanýn diline pelesenme iklimi ibaresi olsa olsa iþte budur diye düþünüyorum. Bu özelliđiyle Rýfat Araz ýn edebiyatýmızda hak ettiđi yeri alacađyna da inanýyorum. (Doç. Dr. Dođan KAYA)

Rýfat Araz inançlý, gelecek için baktýđý nokta veya noktalarýn netliđiyle ilgilenen bir imza. Bu netlikleri görebilen bir þair& (Dr. Yûnus KAYACAN)

&Piirlerini okurken Ýlahi Apk atepinin bir ruhu nasýl tutuþturduđuna ve o ruhun vecd halindeki söyleyiþine tanýklýk ederiz. Araz Allah ý tanýmanýn, bilmenin ve o varlýđýn önünde secde etmenin piiridir. Bu cöpkunluk ve apkla söylediđi piirinde, kâinatýn her zannatýn Yaratócý nýn isimlerini okur, O nun nurunun akislerini görür.Araz, piirinde biçime de oldukça önem vermektedir. Özellikle hece özenle ahenk unsurlarýný kullanmadaki ustalýđý gözden kaçmayacak kadar incelikle ortaya konmuþtur. (Taner NAMLI)

ARAZ ýn piiri dinî-tasavvufî motifler tabýyor. Onlarýn çođu bir na t, bir münâcât lezzetinde& Okudukça tad aldýk, okudukça arþa ulaþýyoruz. Araz, sonsuzluđu piirlerinde âdeta bir mazmun olarak kullanmýþ. Her þeyin bir sonu varken o bize sonsuz olaný, ebedî olaný sezdirmeye çalıpmýþ. Her dem var, her dem diri olaný; bakî olaný yani& hem de öyle-böyle yarým ađýzla deđil; gönölden bir sevme

sevdayla, apkla!.. (R.Mithat YILMAZ)

Rýfat ARAZ, Türkiye Yazarlar Birliði (TYB) ile Türkiye Ýlim ve Edebiyat Eseri Sahipleri Meslek Birliði (ÝLESAM) üyesidir.

ESERLERÝ:

Harput ta Eski Türk Ýnançlarý ve Halk Hekimliði, Atatürk Kültür ve Tarih Yüksek Kurumu, Atatürk Kültür Merkezi ANKARA 1995;

Umut Ýkliminde (Piirler),TÜRDAV.A.Þ; P.K.882.Sirkeci/ ÝSTANBUL 2001; Ýndeks Kitabevi Ankara 2007, Ýkinci Baský.

Sonsuzluða Adanan Ömür (Piirler),Kültür Ajans Yayýnlarý, Konur Sokak 66/9 Bakanlýklar / ANKARA 2004; Ýndeks Kitabevi Ankara 2007, Ýkinci Baský

Piir Ýncelemeleri, Alp Yayýnlarý, AKARA 2005 (621 sayfa)

Bir Yürek Yýkanýr.(Piirler); Ýndeks Kitabevi Ankara 2007

Basýlacak Olan Eserleri

Türk Edebiyatý Üzerine Makaleler ve incelemeler.

Yakýndasýn A Sevgili (Piirler)

Vuslât Çaðrýpýmlarý (Piirler)

BULUNDUĐU ANSÝKLOPEDÝLER: Türk Dünyasý Ortak Edebiyatý, Türk Dünyasý Edebiyatçýlarý Ansiklopedisi, Atatürk Kültür ve Turizm Bakanlýđý Yayýnlarý, 2001,Cilt I, s.419.; Ýhsan İÞİK, Türkiye Yazarlar Ansiklopedisi, Ankara 2002, s.103,104.

ÞÝÝRLERÝNDEN ÖRNEKLER;

ÝRFÂNA DÜÞTÜM

Ma nâ âleminde, vefâ yolunda;
Apk ile elendim bir cana düptüm!..
Gönül vecde geldi cezbe hâlýnda;
Derdime gül bastým, dermâna düptüm!..

Gurbet, gam bendini bende mi kurdu?..
Mevlâ m emaneti sýrtýma vurdu!..
Her katrem hû dedi, duruldu, durdu;
Kaynadým, çaðladým devrâna düptüm!..

Duydum can özümde ney in zârýný;
Özünden ayrýlmýþ buldum varýný!..
Bapýmda gördükçe nefsin dârýný;
Ölmeden hesaba, mizâna düptüm!..

Ömrüm, kula döndü bir hak uđruna;
Hasret odu düptü gülün bađrýna!..
Girdim ibret ile âlem seyrine;
Hayretten süzüldüm, hayrana düptüm!..

Ey gönül, dost için yüzümüz var mı?
Ýhlâs ocađýnda, közümüz var mı?..
Bu sesler, ahenkler özge diyâr mı?
Bir apkýn elinden mestâne düptüm!..

Takvâyla inceldi bu içli sözüm;
Edep dergâhýnda, tutuþtu közüm!..
Bir zikrin nûruna kandýkça özüm;

Sýnandým irfandan, irfana düptüm!..

TÖVBEKÂR OLDUM

Yâ Rab bu aþk bende, benimle her an;
Aþk ile can buldum, canda var oldum!..
Bu zorlu nefsimi neyledi zaman?..
Bazen kýþa döndüm, kâh bahar oldum!..

Tevhîdin nûruyla, var ettin caný;
Ufkuna nakbettin epsiz fermâný!..
Tedbirden, takdire dönen her sonu;
Tefekkür ettikçe tövbe-kâr oldum!..

Kader levhâsýnda, ince bir sýr var;
Bir ömre sýðmadý, aþk denen esrâr!..
Âlemi sardýkça bu derin efkâr;
Yanmýþ ney misâli, âh u zâr oldum!..

Ezelden ebede bu þevk, bu heves;
Firdevs den, Mevâ dan, Naim den bir ses!..
Kutsal emanete yüklü her nefes;
Dal, budak saldýkça, lalezâr oldum!..

Hüzün tezgâhýnda, süsledin gülü;
Yardýn, pâk eyledin mümin gönülü!
Sebepler içinde her tevekkülü;
Sezdikçe hem gizli, aþikâr oldum!..

Yâ Rab yakýn sensin, ben benden uzak;
Ýçimde, iç içe binlerce tuzak!..
Ey gönül geç nefsi, benliði býrak;
Kim demiþ âlemde bahtiyâr oldum?!..

VUSLAT DEDÝ

Yâ Rab kulum, geldim sana;
Aþk yazýldý bu fermâna!..
Bir çilede yana yana;
Sabýr dedi, oldu gönül!..

Nasýl diner bu dert, bu gam?
Hüznüm artar her bir akþam!..
Sekiz cennet, makam makam;
Umut dedi, doldu gönül!..

Nefsim arza atmýþ ađý;
Sökülmez mi hýrsýn bađý?..
Bu gurbetin, hasret çađý;
Biter dedi, daldý gönül!..

Ten, aþk ile mâ rifette;
Can neylesin hakikatte!..
Bir ilahî adalette,
Hesap dedi, soldu gönül!..

Hakk tan aldý, halka verdi;
Nefsi, yerden yere serdi!..
Þükür, gizli sýrra erdi;

Hikmet dedi, bildi gönül!..

Budur ömrün ayý, yýlý;
Yüküm nerde, neyle dolu?..
Tefekkürde bulup yolu;
Vuslât dedi, güldü gönül!..

BÝLMEM

Aþkýn ile bir hoþ oldum;
Ýlki bilmem, sonu bilmem!..
Neye baksam, seni buldum;
Yönü bilmem, yaný bilmem!..

Her hâl ile yandý yürek;
Dað yükümde bin bir emek!..
Ömür bir çark, zaman elek;
Ten öðünür, caný bilmem!..

Safta döndü, doldu gönül;
Müptelâdýr güle bülbül!..
Budur, böyle erkân, usûl;
Sevgimiz var, kini bilmem!..

Yâ Rab, sende her kararým;
Gönül arar, ben ararým!..
Ötede mi ilkbaharým?..
Dünü bilmem, günü bilmem!..

Tâ ezelden bu hâldayým;
Sana gelen bir yoldayým!..
Bir bîçâre akýldayým;
Malý, mülkü, þaný bilmem!..

Menzil menzil, kubbe kubbe,
Sebep, baðlý bir sebebe!
Ne sevdâdýr iner kalbe;
Unuttum ben, beni bilmem!..

YAKARIP EPÝÐÝNDE

Aþk ile elendim, aþkla sýnandým;
Bana, tutunacak dal ver Ýlâhî!..
Emanet yüküne, aþkla dayandým;
Bana menzil göster, yol ver Ýlâhî!..

Çaresi özünde bîçare miyim?
Aklýný, kaybetmiþ divâne miyim?..
Bu gönül nûruna, pervâne miyim?
Bana, od içinde gül ver Ýlâhî!..

Bu aþktýr dost diyen, dostla eðleþen;
Sevgiyi sevgiyle seven, paylaþan!..
Bir içli yürektir, suyla söyleþen;
Devrine yaðmur ver, sel ver Ýlâhî!..

Hakikat sýrrýný açtýn, bu canda;
Okudum, ben beni iki cihânda!..
Bildim seni bende, benden yakýnda;

Bana basiret ver, hâl ver Ýlâhî!..

Âhým var içimi âh ile oyan;
Acým var, acýma merhemi koyan!..
Seni tesbih eden, derinden duyan;
Bir ses ver, nefes ver, dil ver Ýlâhî!..

Bu hüznü ne zaman indi yüzüme?
Asrýn vebâli mi bindi dizime?..
Dünyadan ukbâya dönen özüme;
Pefâ at kapýndan, el ver Ýlâhî!..

TÂKVA GÜLÜM&

Tâkva gülüm, bu yürekte;
Damar damar koka böyle!..
Hasret odu bu dilekte;
Her zerremi yaka böyle!..

Has bahçene geldi bu kul;
Gül gül açmýþ erkân, usûl!..
Ýbret ile baksam asýl,
Bir emanet yüke böyle!..

Gönül gerek vafýn göre;
Himmat ekip, hikmet derel!..
Edep gülü düþmez yere;
Dallar baðlý köke böyle!..

Her dem ömrü süze süze;
Ýpte özüm, çýktý yüze!..
Nefs odur ki gelip dize;
Tapý taþtan söke böyle!..

Þaptým, nedir ayrý gayrý?
Dost yolunda olmaz eðri!..
Bana bildim olan seyri;
Dil çözülüp aka böyle!..

Ezel kandým bu iksire;
Tedbir ne tsin o takdire?..
Söz kâr etse bu hakîre,
Var yüklenir yoka böyle!..

ÝNCÝNSEN DE ÝNCÝTME SEN&

Gönül, yüz dön kin gütmekten;
Ýncinsen de incitme sen!..
Dost bizârdýr incitmekten;
Ýncinsen de incitme sen!..

Nûr nefesin apk dolanda,
Gülün yanmaz od alanda!..
Sözün baþa dert olanda;
Ýncinsen de incitme sen!..

Can olur mu candan ýrak?
Geç ađýarý, sen sana bak!..

O yan çýkan nefsi býrak;
Ýncinsen de incitme sen!..

Sen ki terki terk eyledin;
Günü dününden berk eyledin!..
Tâ eleste ne söyledin?..
Ýncinsen de incitme sen!..

Sendedir arz, arþ-ý a lâ;
Böyle yazmýþ Kadir Mevlâ!..
Bir hikmettir bu dert, belâ;
Ýncinsen de incitme sen!..

Ma rifettir hakký yaymak;
Hatýr almak, hatýr saymak!..
Sana düþmez gönül koymak;
Ýncinsen de incitme sen!..

SENÝ ÝSTER

Aþkýn odu alsýn beni;
Ben duyayým bende seni!..
Sorup durdum bu düzeni;
Seni ister bu can seni!..

Tende yanýp can bulayým;
Ýkrâr verdim, yol alayým!..
Sana lâýýk kul olayým;
Seni ister bu can seni!..

Eriþti mi gül zamaný;
Gül açmaz mı kulun caný?..
Sensin alan her bir yaný;
Seni ister bu can seni!..

Günâhým var büyük, küçük;
Ýçim oyuk, boynum bükük!..
Tövbe kapýn her an açýk;
Seni ister bu can seni!..

Zaman senin, mekân senin;
Hakim sensin, fermân senin!..
Senin nefhân, bu can senin;
Seni ister bu can seni!..

Sensiz özüm, sözüüm mü var;
Yazým, kýþým, güzüm mü var?..
Yalvarmaya yüzüm mü var?
Seni ister bu can seni!..

BÖYLE GARÝP

Kadir Mevlâ m, sýrrýmý çöz;
Tefekkürde kaldý bu öz!..
Ezel yandý, yansýn bu köz;
Aðzým dilim kuru geldim!..

Sende hüküm, sende felâh;
Tövbem ile erir günâh!..
Benliðimi sardý bu âh;

Kaç kez öldüm diri geldim!..

Ecel ile girdim yola;
Tenden öđüt ala ala!..
Can ver çilem sevgi dola;
Aþk odundan arý geldim!..

Yâ Rab, bitsin bu intizâr;
Her sevdiđin seninle var!..
Aç kapýný, böyle naçâr;
Böyle garip biri geldim!..

Kader dedin verdin baþa;
Baþýp kaldým dolan boþa!..
Kaç vadide dađdan, taþa;
Sana aktým duru geldim!..

Açýp dursun imân gülüm;
Gül içinden geçti yolum!..
Tut elimden aciz kulum;
Öz nefsimden beri geldim!..

VUSLÂT YAKARIÞLARI

Yâ Rab, bir aþk verdin bana;
Yanýp durdum Sen den yana!..
Caný kurban dedim Sana;
Rahîm Sen sin, rahmet Sen in!..

Ezel ebet devletin var;
Her zerrede, kudretin var!..
Ne tükenmez servetin var;
Rezzâk Sen sin, nimet Sen in!..

Benden yakýn oldun bana;
Hangi yüzle dönem Sana?!..
Akýl yetmez bu devrâna;
Kâdir Sen sin, kudret Sen in!..

Gelen gider, giden gelmez;
Can Sen indir bu can ölmez!..
Onca sýrrý çözen olmaz;
Hakîm Sen sin, hikmet Sen in!..

Bükrü bulduk varlýk ile;
Sabrý gördük darlýk ile!..
Edep derdik erlik ile;
Rahmân Sen sin, izzet Sen in!..

Kalp, adýnla Sen i okur;
Okudukça bir aþk dokur!..
Elimdedir verdiđin nûr;
Samed Sen sin, himmet Sen in!..

=====